

Spravodajca občianskeho združenia Fórum života

www.forumzivota.sk

Za dobrovoľný príspevok, ročník 10, číslo 1/2013

Zber podpisov k Európskej iniciatíve občanov

Potratové tabletky na Slovensku

Listáreň

Zachraňujúci úsmev synčeka Luciána

JEDEN Z NÁS | 25. marec - Deň počatého dieťaťa
viac na strane 20

OBSAH

AKTIVITY FÓRA ŽIVOTA | Z DOMOVA

NaProTechnology dostupné aj na Slovensku	4
Zapojte sa do zberu podpisov	5
Potrátové tabletky na Slovensku ...	11

LISTÁREŇ

Listáreň	16
----------------	----

SVEDECTVO

Zachraňujúci úsmev synčeka Luciána	18
--	----

TÉMA

JEDEN Z NÁS 25.marec – Deň počateho dieťaťa	20
---	----

ZAHRANIČIE

Zomrela Evelyn Billingsová	26
Pochody za život v USA	27
Lekárnici za život	28
Nový zákon o reprodukčnom zdraví	30

Spravodajca občianskeho združenia Fórum života, evidenčné číslo: EV 2967/09. Vydáva: Fórum života, o. z., Heydukova 14, 811 08 Bratislava, www.forumzivota.sk. Tlač: Anna Buchtová Varínska tlačiareň/Elektro AB

Fórum života je občianske združenie fyzických a právnických osôb. Jeho cieľom je budovať spoločnosť, ktorá rešpektuje ľudský život vo všetkých jeho formách od počatia po prirodzenú smrť a podporuje rodinu ako optimálne miesto vzniku a rozvoja ľudského života.

Kontakt na redakciu: Heydukova 14, 811 08 Bratislava, e-mail: spravodajca@forumzivota.sk. Číslo 1/2013, vyšlo v marci 2013. Spravodajca o. z. Fórum života vychádza od decembra 2003. Akékoľvek rozširovanie textov je povolené s podmienkou uvedenia zdroja.

*Redakčná rada: Mária Demeterová, Daniel Dian, Marcela Dobešová, Marek Michalčík, Róbert Sopko, Anna Verešová, Anna Záborská
Číslo redakčne pripravili: Andrea Žiaková (šéfredaktor), Marcela Dobešová, Danka Jacečková, Marek Michalčík, Andrej Števkó*

*Grafika a DTP tlačenej podoby: Bofostudio
Texty neprešli jazykovou korektúrou.*

Ďakujeme autorom, že poskytli texty a fotografie bez nároku na honorár. Fórum života 2013

Titulná strana:

Vizuál tohtoročnej kampane Deň počateho dieťaťa.

ÚVODNÍK

Milí čitatelia a priaznivci, máme tu rok 2013 a privítali sme ho v plnom prúde aktivít a projektov zameraných na ochranu života a podporu rodiny.

Fórum života aktívne spolupracovalo na príprave kampane Národného týždňa manželstva, ktorá vyvrcholila v čase od 11. do 17. februára pod heslom „Vernosť nie je slabosť“. Na rôznych miestach Slovenska mali manželia možnosť využiť ponuky určené na budovanie vzájomného vzťahu v súčasnej náročnej dobe, kedy sa manželstvo stáva pre mnohých zastaraným a nepopulárnym. S potešením sme zaregistrovali, že ešte stále je dosť párov žijúcich inšpirujúce a krásne manželstvá.

Vo chvíľach, keď sa Vám dostáva do rúk tento výtláčok, už Fórum života žije ďalšou celoslovenskou kampanou „25. marec – Deň počateho dieťaťa“, presnejšie pripravami na jej 13. ročník. Pozývame všetkých, ktorým záleží na ochrane tých najbezbrannejších, aby sa aj tento rok v čase od 16. do 25. marca zapojili do kampane rozdávaním symbolických bielych stužiek na uliciach, kúpou propagačného billboardu, podporou Európskej občianskej iniciatívy „Jeden z nás“, či účasťou alebo dokonca zorganizovaním pochodu na život v slovenských mestách. Podme spolu nahlas vyjadriť náš postoj za život, kým ešte máme túto možnosť. Prvý krok môžete urobiť tým, že kliknete na internetovú stránku www.25marec.sk, kde nájdete všetky potrebné informácie.

Do pozornosti vám chceme dať ešte novú rubriku Listáreň, ktorú zavádzame od tohto čísla. Pozývame vás do nej prispievať, a tak sa vzájomne obohacovať.

Prajem príjemné čítanie!

Elena Miškovičová

AKTIVITY FÓRA ŽIVOTA

Don Renzo Bonetti na Slovensku

Centrum pre rodinu v Banskej Bystrici chce informovať, že otec Marián Valábek, SDB pripravuje návštevu don Renza Bonettiho na Slovensko. Je to diecézny kňaz, ktorý roky pracoval pre Kanceláriu biskupov Talianska. Až neskôr sa dostal do konkrétnej farskej pastorácie a vo svojej farnosti vytvoril systém katechéz, ktorý veľmi dobre funguje a majú veľký ohlas. Pomôcky, ktoré používa don Renzo vo svojej pastorácii, nájdete na stránkach www.misterogrande.org alebo vám odporúčame ukázkové video na adrese: <http://youtu.be/sj4cUSkWdRw>.

Na Slovensku bude don Renzo Bonetti v týždni od 11. do 17. marca 2013. Bližšie informácie môžete získať na adrese marian@valabek.sk.

Miroslava Šipulová, CPR v Banskej Bystrici

Seminár

Presne v deň smrti Evelyn Billingsovej sa konal v Trnave v Centre pre pomoc rodine Seminár o Billingsovej metóde. Prednášku o Pohľade na prirodzené metódy nám pripravil vdp. Andrej Karcagi, ktorého zastihla chrípka, tak ju predniesol vdp. Vladimír Šimunek, ktorý nás na konci prednášky povzbudil, aby nás pozvanie k novej evanjelizácii viedlo k šíreniu prirodzenej metódy. Potom nasledovala samotná výučba prirodzenej metódy paralelnepracovnáskupinanačelesMUDr. Zuzanou Laukovou hľadala spôsoby ako efektívne šíriť metódu v diecéze. Najbližší seminár bude v Bratislave 6. 4. 2013.

Anna Siekelová, Regionálna zástupkyňa

„Vernosť nie je slabosť“

Tak znela hlavná myšlienka tretieho ročníka Národného týždňa manželstva (NTM), ktorý prebiehal v čase od 11. do 17. februára. Išlo o oslavu vernosti, ktorá je základom každého dobrého manželstva. Napriek tomu, že 90 % obyvateľov Slovenska považuje za dôležitú hodnotu svojho života rodinu, v prípade manželstva je to už len 54 % a vernosť je životnou hodnotou pre menej ako polovicu – 48 % Slovákov. Tento rok odštartoval na Slovensku kampaň jeho zakladateľ Richard Kane na tlačovej konferencii v Bratislave. Fórum života bolo aktívnym partnerom a pomocníkom počas prípravy kampane.

Fórum života

Snem Fóra života

Dňa 26. januára sa v priestoroch Mestského úradu v Rajeckých Tepliciach konal Snem Fóra života, pod vedením predsedníčky Marcely Dobešovej. Zúčastnilo sa ho 20 fyzických a 5 právnických osôb. Jedným z hlavných bodov snemu bolo prijatie nových členov a nimi sa stali: Mgr. Miroslav Čuraj, Žilina; Mgr. Richard Vašečka, Bratislava; Erika Jurinová, Trstená; Róbert Augustín; Ing. Michal Blšák, Trstená; Mgr. Katarína Pokrývková, Bratislava; Marián Krupáš; Anna Lejová. Novými členmi FŽ ako právnické osoby sa stali Gianna n.o., Žilina (Ivan Wallenfels); OZ Felix familia, Prešov (Mária Slivková); Centrum pre rodinu v Nitre. Následne bola v rámci programu predstavená Správa o činnosti Fóra života za rok 2012,

AKTIVITY FÓRA ŽIVOTA

Správa o hospodárení, ktorú predložila predsedníčka FŽ Marcela Dobešová a Správa kontrolnej komisie, ktorú prezentoval Jozef Šuráb. Posledným bodom bolo predloženie Plánu činnosti FŽ na rok 2013. Druhú časť

snemu tvorila diskusia, kde účastníci mohli vysloviť rôzne pripomienky a návrhy. Účastníci sa zhodli na konaní Snemu Fóra života každoročne v prvú februárovú sobotu.

Fórum života

NaProTechnology dostupné aj na Slovensku

NaProTechnology je pojem, ktorý do gynekologickej a pôrodnickej praxe zaviedol profesor Hilgers z USA, ide o skratku zo slov „NaturalProcreation“ – prirodzené počatie. Pôvodne sa zameriaval na diagnostiku a liečbu sterility v súlade s princípmi katolíckej bioetiky, no v súčasnosti sa týka diagnostiky a liečby rôznych problémov v gynekológii a pôrodnicte. Patrí sem predmenštruačný syndróm, nepravidelné krvácania, cysty vaječníkov, samovoľné potraty, prakticky všetky ťažkosti počas tehotenstva, popôrodná depresia, a ďalšie. Dlhodobá úspešnosť profesora Hilgersa v liečbe sterility je až 80 %, čo ďaleko prevyšuje napríklad úspešnosť IVF programov. Ostatné uvedené diagnózy sú liečené tiež s úspešnosťou vyššou, než dosahujú tradičné gynekologické a pôrodnickej postupy.

Zdroj: www.morguefile.com

Základom diagnostiky je sledovanie prirodzených biologických markerov plodnosti ženy prostredníctvom tzv. Creightonského modelu sledovania /CrMS/, na ktoré nadväzuje liečba lekárom – špecialistom v NaProTechnology. Princípom liečby je používanie telu p r i r o d z e n ý c h látok alebo takých, pomocou ktorých je možné prirodzený hormonálny a funkčný stav organizmu dosiahnuť.

Slovensko malo už niekoľko rokov vyškolené inštruktorky CrMS a jednu lekárku, ktorá je však t.č. na materskej dovolenke. Dobrou správou je, že vo februári 2013 ukončili špecializáciu v NaProTechnology ďalší traja slovenskí lekári, z ktorých dvaja pracujú v súčasnosti na Slovensku. Podrobnejšie informácie a kontakty získate na stránke www.plodar.sk.

MUDr. Ivan Wallenfels

Z DOMOVA

ZAPOJTE SA DO ZBERU PODPISOV POD CELOEURÓPSKU INICIATÍVU „JEDEN Z NÁS“

Fórum života vyzýva všetkých občanov SR, aby podporili Európsku iniciatívu občanov s názvom Jeden z nás. Ide o prvú európsku iniciatívu občanov zameranú na ochranu ľudského života a ľudskej dôstojnosti. Iniciatívu je možné podporiť podpisom aj elektronicky.

O iniciatíve

Snahou iniciatívy je skončiť s financovaním aktivít, pri ktorých sa predpokladá ničenie ľudských embryí, najmä v oblasti výskumu, rozvojovej pomoci a verejného zdravia.

Medzi najdôležitejšie požiadavky iniciatívy patrí:

- aby žiadne rozpočtové prostriedky EÚ nemohli byť použité na financovanie činností, ktoré ničia ľudské embryá alebo ktoré predpokladajú ich zničenie;
- aby z prostriedkov EÚ nemohla byť financovaná výskumná činnosť zameraná na klonovanie ľudí, ani výskumné činnosti určené na vytváranie ľudských embryí výlučne na výskum kmeňových buniek alebo pre dopĺňovanie kmeňových buniek;
- aby rozvojová pomoc zo strany EÚ nemohla byť použitá na financovanie potratov, a to priamo alebo nepriamo,

prostredníctvom financovania organizácií, ktoré vykonávajú alebo podporujú potraty.

Pre úspech iniciatívy je potrebné, aby ju podporil aspoň jeden milión občanov EÚ z aspoň siedmich krajín únie. Iniciatívu už podpisujú občania z 18 krajín EÚ. Na Slovensku zbierajú podporu pod iniciatívu od konca roka 2012 občianske združenia Fórum života a Donum vitae. Iniciatívu je možné podporiť písomne aj elektronicky cez internet. Iniciatívu je možné podporiť do 1. 11. 2013. Odporúčame ale neodkladať podporu iniciatíve.

Z DOMOVA

Podmienky

Signatári musia byť dospelí (18+), slovenskí štátni príslušníci alebo osoby s trvalým pobytom na Slovensku. Iniciatívu môže každý podporiť iba raz.

Podpora iniciatívy cez internet

Postup podpory iniciatívy cez internet nájdete v článku na stránke www.forumzivota.sk, keď kliknete na baner Jeden z nás vpravo.

Podpora iniciatívy písomne

Iniciatívu môžete podporiť vyplnením všetkých polí v priloženom formulári. Vyplnené a podpísané hárky zašlite na adresu Fóra života. Formulár na stiahnutie je dostupný na stránke www.forumzivota.sk.

Pomoc pri zbere podpisov

Pomôcť nám môžete zberom podpisov vo vašom okolí, vo vašich organizáciách a farnostiach. Dozerajte na to, aby formuláre nezostali bez dohľadu, aby bol stále zabezpečený dohľad

nad zozbieranými osobnými údajmi! Zozbierané hárky zašlite na adresu Fóra života.

Druhá možnosť pomoci je šírením informácií o možnosti podporiť iniciatívu na internete. Informácie o tejto možnosti získate kliknutím na baner „Jeden z nás“ v pravom stĺpci na stránke www.forumzivota.sk. Pripravuje sa aj slovenská mutácia stránky www.oneofus.eu.

Buďte informovaní

Ak chcete byť priebežne informovaní o novinkách ohľadom iniciatívy a iných aktivitách Fóra života, prihláste sa k odberu Emailu Fóra života na domovskej stránke www.forumzivota.sk vpravo.

Kontakty:

Fórum života, Heydukova 14, 811 08 Bratislava, 0903 533 946, kancelaria@forumzivota.sk.

Fórum života

Spoločná tlačová konferencia Fóra života a Donum vitae 31. 1. 2013

(Z ľavej strany: p. Michalčík, p. Dobešová, p. Záborská, p. Mikolášik, p. Kováčová)

Z DOMOVA

Vysvetlenie k iniciatíve JEDEN Z NÁS

ČO JE EURÓPSKA INICIATÍVA OBČANOV?

Európska iniciatíva občanov je novým nástrojom participatívnej demokracie. Je to pozvanie predkladať do Európskej komisie legislatívu týkajúcu sa záležitostí, v ktorých má kompetenciu EÚ. Občianska iniciatíva musí byť podporená najmenej miliónom občanov EÚ, pochádzajúcim z najmenej siedmich z 27 členských štátov. Občianska iniciatíva je možná v akejkolvek oblasti, v ktorej má Komisia moc predkladať legislatívu.

EURÓPSKA INICIATÍVA OBČANOV „JEDEN Z NÁS“

„Jeden z nás“ je jednou z prvých registrovaných EOI v Európskej únii. Jej cieľom je značne podporovať ochranu ľudského života od počatia v Európe – v rámci možností kompetencie EÚ. Založená na definícii ľudského embrya ako počiatku ľudskej bytosti, na základe nedávneho rozhodnutia Európskeho súdneho dvora (Brüstle vs. Greenpeace), iniciatíva „Jeden z nás“ žiada EÚ, aby skončila s financovaním aktivít, ktoré predpokladajú ničenie ľudských embryí, zvlášť v oblasti výskumu, rozvojovej pomoci a verejného zdravia. Toto sa uskutoční prostredníctvom zmeny finančnej regulácie EÚ, ktorá určuje výdavky z rozpočtu EÚ. Zákaz takéhoto financovania značne prispeje ku konzistencii v rámci EÚ.

POTENCIÁLNY DOPAD

EOI „Jeden z nás“ má väčší politický potenciál než akákoľvek iná iniciatíva,

ktorá bola doposiaľ spustená na ochranu dôstojnosti človeka a života od počatia v európskom meradle. Ak bude dosiahnutý konsenzus jedného milióna občanov alebo väčšieho počtu, v celej Európe bude možné zaviesť konkrétny etický štandard s ohľadom na úctu k dôstojnosti každého člena ľudskej rodiny, bez ohľadu na to, aký je mladý. Želaný výsledok iniciatívy je konkrétny zákaz život ničiacich politík v rámci rozpočtu EÚ, ako aj politická zmena a väčšie povedomie o potrebe rešpektovať pranie takého veľkého počtu európskych občanov. Okrem toho, jurisdikcia na Európskom súde pre ľudské práva, kde sa prerokávajú mnohé bioetické prípady, by mohla byť pozitívne ovplyvnená.

ORGANIZÁCIA INICIATÍVY „JEDEN Z NÁS“

Iniciatíva „Jeden z nás“ je postavená na širokej podpore: cirkvi, politici, členovia EP a vedúce osobnosti občianskej spoločnosti sa zaviazali k podpore iniciatívy rôznymi spôsobmi. Okrem zodpovedného výboru, pozostávajúceho zo siedmich občanov rôznych krajín, kampaň v súvislosti s iniciatívou riadi centrálna koordinačná kancelária. Európska iniciatíva občanov „Jeden z nás“ bola na Slovensku odštartovaná koncom roka 2012. Do konca októbra tohto roka musí byť vyzbieraných najmenej milión podporných podpisov (na papieri aj on-line).

Vaša podpora iniciatívy bude mať kľúčovú dôležitosť!

Z DOMOVA

OBČAN EMBRYO?

„Etika bez občana“ (1991), „Slzy republiky“ (1999), „Občan embryo“ (2001): veľavravné sú tituly diel Christine Boutinovej, francúzskej političky orientovanej za život. Už po tretie desaťročie v publikáciách i na politických mítingoch jasnými logickými argumentmi pranieuje morálny relativizmus Európy v postojoch k embryu.

Hlasy za život orientovaných politikov a organizácií v Európe postupne nadobúdajú silu. Spájajú sa v Občianskej iniciatíve ONE OF US – JEDEN Z NÁS v konkrétnom a dobre organizovanom boji, od ktorého by sme sa ako kresťania nemali dištancovať. Absurdnosti dostávajúce sa do zákonov v posledných desaťročiach podnecujú sieťovanie a spoluprácu pro – life organizácií Európy. Iniciatíva JEDEN Z NÁS odštartovala počas 2. týždňa « za život » v Bruseli v marci 2012. Je protestom proti tomu, aby sa európske finančné prostriedky určené na výskum zneužívali **na pokusy na embryonálnych kmeňových bunkách**.

K iniciatíve sa pripojilo viac ako 30 mimovládnych organizácií z 18 krajín EÚ (zo Slovenska Donum vitae a Fórum života). V nej ide o zákaz financovania „akýchkoľvek aktivít, ktoré ničia ľudské embryá alebo predpokladajú ich zničenie“. Iniciatívu podporili aj slovenskí europoslanci MUDr. Anna Záborská a MUDr. Miroslav Mikolášik.

V Európskom parlamente o otázkach života rozhoduje mnoho politikov, ktorí nemajú kompetencie, aby sa vyjadrili k náročným etickým otázkam v oblasti medicíny, či « vedy o živote ». Zneistení vlastnou nekompetentnosťou,

bez pevných oporných bodov, prenechávajú rozhodnutia v postojoch k embryu etickým výborom. Vo výboroch však rovnako sídli experti bez pevných morálnych kritérií, bez transcendentného zdroja etiky. Navyiac, ich rozhodnutiam chýba elementárna demokratická legitimita.

A tak sa do zákonov dostávajú čoraz častejšie eventuality nerešpektujúce prirodzený morálny zákon. V týchto súvislostiach sa jasne ukazuje **morálna tragédia dneška spočívajúca v akceptácii zla preoblečeného za dobro**. Prizrieme sa bližšie trom všeobecným etapám **legalizácie výskumov na embryách**:

- 1) „Nehľadme na ľudskú bytosť, ktorá sa stratí; je to nadpočetné embryo, rodičia s ním nemajú plány“ (**odklon od prvej možnosti, tzv. „diverzia“**).
- 2) „Naopak, pozrieme sa na mnohých ľudí, ktorí budú môcť byť vyliečení bunkami nadpočetných embryí“ (**príklon k inej alternatíve, tzv. „inverzia“**);
- 3) „Preto by malo byť „eticky správne“ použiť tieto bytosti na „vedecké ciele“ . Predsa to nie sú bytosti (!?) Alebo iba nemajú silu prejaviť sa? (**prevrátenie, teda „perverzia“**).

Etickí poradcovia si blahoželajú: „V určitom zmysle vykonávame akúsi

Z DOMOVA

„**preventívnu etiku**“. Vysvetlia to takto: Je pravda, že v takomto kontexte sa stanú prípustnými **iba niektoré výskumy** na embryách. Povolia sa len vtedy,“ ak budú **veľmi presne vymedzené** ich hranice“. (Citáty z debát „etika a embryonálne výskumy, zdroj Famille Chrétienne). To sme už kdesi počuli. „Výdobytky“ ako potrat boli rovnako vsadené do „etického“ rámca ohrozenia života matky, poškodenia plodu, neúnosnej sociálnej situácie. Kam sme dospeli, vidíme po rokoch.

Čo podobná logika prinesie v budúcnosti, ak budeme „správni Európania“? Podobné etické zdôvodnenie „výnimok“ a prísne vymedzenie prípadov „vhodných pre eutanáziu“, budú predsa limitované v „etickom rámci“? Ohraničíme výnimky na najťažšie choroby, na neutišiteľnú bolesť. Ako ju však zadefinovať? Algeziológovia (= špecialisti s treťou nadstavbou) už predsa dávno tvrdia, že 90 % bolestivých prípadov možno analgetikami zvládnuť!

„**Etika**“ morálneho relativizmu je **morálny podvod pod vlajkou etickosti!** Jenaša občianska i kresťanská povinnosť vyvíjať tlak na politikov pripúšťajúcich

memorálne eventuality. Tak na malom Slovensku, ako aj v Európe. V otázkach povolenia výskumov na embryách aj každej inej nemorálnej iniciatívy. Veď sú platené aj z našich daní. Navyiac, v prípade výskumov tkanív z embryonálnych buniek v pokusoch o získavanie tzv. totipotentných buniek na liečenie chorôb je sú iné vieruhodné alternatívy: pokusy na adultných, čiže dospelých, neembryonálnych bunkách. Priniesli už množstvo úspechov napríklad v regeneratívnej medicíne (viď link <http://www.euractiv.sk/veda-a-vyskum/clanok/dospelkmenove-bunky-terapeuticka-realita-aj-nadej-019174>)

Sme povinní kontaktovať politikov a žiadať od nich etické postoje. Tí verejní činiteli, ktorí sa nechcú angažovať za ochranu ešte nenarodených občanov, si nezaslúžia našu dôveru.

MUDr. Anna Kováčová

P.S. Už 6. rámcový program v Európe v rokoch 2003-2006 disponoval 17,5 miliardami Eur, z čoho 2,5 miliárd šlo na medicínske a biotechnologické projekty. V tom čase sa osobitne búrilo Nemecko, ktoré samotné prispieva 20% do rozpočtu EÚ a výskumy na nadpočetných embryách v legislatíve zakazovalo.

kultúra života vo vašom počítači

www.forumzivota.sk

spravodajstvo z domova * spravodajstvo zo sveta * odborné informácie * projekty * kontakty

Z DOMOVA

Iniciatívu za ochranu ľudskej dôstojnosti podpisujú aj Slováci

Aj Slovensko sa zapojilo do európskej iniciatívy občanov „Jeden z nás“, zameranej na zvýšenie ochrany ľudskeho života. Ak bude iniciatíva úspešná, bude znamenať koniec európskeho financovania aktivít, pri ktorých dochádza k ničeniu ľudských embryí. Týka sa to najmä oblasti výskumu, rozvojovej pomoci a verejného zdravia. Na spoločnej tlačovej konferencii to dnes uviedli zástupcovia združenia Fórum života a Donum Vitae. Iniciatívu podporujú aj slovenskí europoslanci Anna Záborská a Miroslav Mikolášik.

„Európa je taká, akou ju chceme mať. Ak nechceme, aby EU z našich daní podporovala aktivity, ktoré znižujú hodnotu ľudskeho života a jeho dôstojnosť, musíme to jasne povedať. To, ako pristupujeme k jedinej ľudskej bunke, sa vždy nakoniec premietne do všetkých oblastí spoločenského života, od zdravotnej starostlivosti cez sociálnu politiku až po dôchodkové zabezpečenie,“ uviedla europoslankyňa Anna Záborská.

„Málokedy máme takú výraznú možnosť presadiť pro-life postoj na celoeurópskej úrovni a zastáť sa života pred kultúrou smrti! Iniciatíva Jeden z nás sa môže stať dôležitým krokom k víťazstvu života. Som pevne presvedčený, že bude úspešná,“ zdôraznil europoslanec Miroslav Mikolášik.

Odovzdávanie listu za zrušenie registrácie potratových tabletiiek do podateľne Úradu vlády SR 18. 1. 2013

Z DOMOVA

POTRATOVÉ TABLETKY NA SLOVENSKU

Prehľad kauzy

V januári okrem iných správ rezonovala v spoločnosti kauza zaregistrovania dvoch potratových tabletiiek na Slovensku. Keďže k tejto téme bolo publikovaných množstvo článkov v rôznych médiách a zaznelo mnoho príspevkov, prinášame vám iba stručný prehľad priebehu kauzy.

Dňa 31. 10. 2012 zaregistroval Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠUKL) na Slovensku potratovú tabletku Medabon. Nikto o tom na Slovensku nebol informovaný. Až v samom závere roka začali presakovať domnienky o registrácii potratovej tabletky. Dňa 31. 12. 2012 zaregistroval ŠUKL druhú potratovú tabletku Mifegyne.

Aktívna verejnosť sa o zaregistrovaní oboch preparátov s istotou dozvedela až začiatkom roka 2013. Spustia sa tak lavína protestujúcich hlasov.

Za zrušenie registrácie sa ozvali vyhlásením europoslankyňa Anna Záborská (8. 1. 2013), CBR Europe listom za zrušenie registrácie (8. 1. 2013), Fórum života vyhlásením* so žiadosťou o zrušenie registrácie (9. 1. 2013). ŠUKL reagoval zverejnením vyhlásenia na

svomjom webe, v ktorom obhajoval proces registrácie.

Dňa 11. 1. 2013 vydal vyhlásenie aj predseda KBS Mons. Stanislav Zvolenský. Následne vydalo vyhlásenie KDĽH (17. 1. 2013) a opakovaným spôsobom Anna Záborská, či už na ŠUKL alebo na ministerku zdravotníctva. Fórum života 18. 1. 2013 zaslalo list* premiérovi a ministerke zdravotníctva, v ktorom ich opäť žiadalo o zrušenie registrácie. 25. 1. 2013 adresovalo list premiérovi aj Katolícke hnutie žien. Dňa 28. 1. 2013 sa s ministerkou zdravotníctva stretol predseda Bioetickej subkomisie KBS Mons. Štefan Sečka. Deň nato ministerka Zvolenská čelila na pôde zdravotníckeho výboru NR SR otázkam poslancov za OĽaNO a KDĽH. *V tento deň*

Z tlačovej konferencie 30. 1. 2013.

Z DOMOVA

ministerka po prvýkrát pripustila, že použitie potratových tabletiiek by bolo nelegálne. Anna Záborská otvoreným listom vyzvala ministerku, aby odvolala hlavného odborníka Ministerstva zdravotníctva SR na gynekológiu pána Borovského, ktorý opakovane obhajoval možnosť použitia potratových tabletiiek v praxi. 30. 1. 2013 Fórum života na tlačovej konferencii* zhrnulo právne a zdravotné argumenty proti registrácii a použitiu potratových tabletiek.

Začiatkom februára poslal Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku (HFI) ministerke zdravotníctva ako aj Štátnemu ústavu pre kontrolu liečiv list so žiadosťou o zrušenie registrácie, ktorú podporilo vyše 5700 občanov SR (na podporu vyzývalo aj Fórum života). V prvý februárovú týždeň dostali všetky angažujúce sa mimovládne organizácie (Fórum života, CBR Europe, HFI) odpoveď z ministerstva zdravotníctva v identickom znení. Ministerstvo odmietlo pochybenie v procese registrácie, avšak uznalo nelegálnosť použitia zaregistrovaných potratových tabletiiek.

V súčasnosti pripravujeme odpoveď na ministerstvo, v ktorej budeme žiadať o zrušenie registrácie, vzhľadom k tomu, že jej výsledkom je nelegálny stav.

O ďalšom vývoji kauzy a aktivitách Fóra života vás budeme informovať v našich informačných kanáloch – v Spravodajcovi FŽ, na stránke www.forumzivota.sk a tiež na stránke <https://www.facebook.com/forumzivota>.

Marek Michalčík, Fórum života

*Všetky vyhlásenia Fóra života k tejto téme sú dostupné na stránke www.forumzivota.sk.

Z listu ministerke zdravotníctva

Na naše počudovanie a napriek mnohým vzneseným výhradám sa Štátny ústav pre kontrolu liečiv stále tvári akoby bolo všetko v poriadku. Ale nie je. Veď ako je možné že:

- Slovensko nevznieslo námietky v procese európskej registrácie týchto preparátov;
- naša krajina úradníckym spôsobom, bez odbornej i verejnej diskusie, zaregistrovala eticky i funkčne sporné prostriedky, ktoré nie sú odbornou verejnosťou jednoznačne akceptované;
- Slovensko zaregistrovalo problematické preparáty napriek neexistujúcej legislatíve pre ich uplatnenie v praxi;
- sa ako krajina nevieme brániť proti záujmu farmaceutických spoločností a nekriticky prijímame aj prostriedky s negatívnym vplyvom?

Sme presvedčení, že presúvanie potratu z mechanickej formy do farmakologickej je ďalším krokom k dehumanizácii súčasnej medicíny a strate jej kreditu ako odboru. Každá tabletká by mala byť liekom pre život a pre zdravie, vyššie spomenuté zaregistrované prostriedky pôsobia opačne – privádzajú smrť. Veríme, že je vo Vašom záujme ochrana zdravia žien a ich detí a že si neželáte zvyšovanie počtu potratov. Preto Vás žiadame: Nedovoľte preniknúť tabletkám smrti do praxe a zrušte ich registráciu v našej krajine. Dajte prešetriť celý proces registrácie, zabezpečte širokú odbornú diskusiu o týchto prostriedkoch a vyvoďte odbornú a politickú zodpovednosť za registráciu potratových tabletiiek uskutočnenú pokútnym spôsobom.

V Bratislave 18. 1. 2013

Marcela Dobešová, predsedníčka Fóra života

Marek Michalčík, podpredseda Fóra života

Z DOMOVA

Zdravotné riziká spojené s chemickým potratom

Pôsobenie potratovej tabletky

Na sklonku roka 2012 boli v SR Štátnym ústavom pre kontrolu liečiv zaregistrované dva preparáty, vyvolávajúce chemický potrat:

Medabon – zaregistrovaný 31. 10. 2012 - balenie obsahuje mifepriston aj misoprostol

Mifegyne – zaregistrovaný 31. 12. 2012 - balenie obsahuje mifepriston

Mifepriston je látka známa aj ako RU-486, ktorej hlavným „žiadúcim“ účinkom je usmrtenie plodu. Vo viacerých krajinách sa uskutočnili protesty a petície proti registrácii tohto preparátu, v Českej republike prebieha na túto tému verejná diskusia. Na Slovensku sa preparát registroval bez verejnej diskusie, chýbala i širšia odborná diskusia.

Chemický potrat sa vykonáva kombináciou dvoch látok. Prvá látka – **mifepriston** – blokuje pôsobenie prirodzeného ženského hormónu progesterónu, čím spôsobuje odumretie vyvíjajúceho sa ľudského plodu v maternici. Druhá látka – prostaglandín **misoprostol** – podaný 36-48 hodín po podaní mifepristonu, spôsobuje sťahy maternice, ktoré mŕtvý plod vypudia von z tela ženy. V čase 14-21 dní od užitia mifepristonu sa žena musí dostaviť na kontrolu k lekárovi, ktorý preverí, či bol plod úplne odstránený.

Zdravotné komplikácie

Celý proces trvá niekoľko hodín až dní, kedy žena prežíva pri plnom vedomí potrat svojho nenarodeného dieťaťa. Počas neho ženy pociťujú bolestivé kŕče a krvácanie, ktoré trvá 12 i viac dní. Medzi ďalšie nežiadúce účinky patria: **nevoľnosť, vracanie, hnačky a bolesti hlavy.**

Medzi vážne komplikácie chemického potratu patrí **nezvládnuteľné krvácanie**, ktorého riešenie si vyžaduje podanie liekov, transfúzií krvi alebo chirurgický výškrab maternice. Vo veľkej fínskej štúdií trpelo takýmto krvácaním 15,6% žien, výškrab na zastavenie krvácania bol potrebný v 2,9% prípadov. V 6,7% prípadov nedošlo k úplnému potrateniu plodu a jeho obalov a ženy museli podstúpiť ešte aj chirurgický potrat.¹

Bolo hlásených **niekoľko prípadov smrti** žien po takomto chemickom potrate v dôsledku infekcie a toxického šoku vyvolaného baktériou *Clostridium sordellii*. Nebezpečné je, že niektoré z týchto smrteľných infekcií prebehli bez teploty, ktorá by upozornila na takúto závažnú komplikáciu.²

Na Slovensku sa podľa registrácie môžu tieto potratové preparáty používať do 63. dňa tehotenstva, kedy plod má založené všetky dôležité orgány, bje mu srdce a vyzerá ako malý človek. Podľa informácie na príbalovom letáku žena môže potrať doma, na ulici,

Z DOMOVA

v autobuse... Psychiatrické výskumy ukazujú, že u viacerých žien po takomto potrate sa rozvinula **úzkosť, depresia a zníženie sebaúcty s rizikom samovraždy**.³

Vedecké štúdie sa zhodujú v tom, že chemický potrat nie je pre ženu bezpečnejší ani šetrnejší ako chirurgický potrat. V oboch prípadoch ide o usmrtenie vyvíjajúcej sa ľudskej bytosti v lone matky.

Lieky a medicína by mali vždy chrániť zdravie a život matky i jej nenarodeného dieťaťa.

Prof. MUDr. Eva Grey, PhD.

1. Maarit Niinimäki, Anneli Pouta, Aini Bloigu, Mika Gissler, Elina Hemminki, Satu Suhonen, and Oskari Heikinheimo. Immediate Complications After Medical Compared With Surgical Termination of Pregnancy. *Obstet Gynecol* 2009;114:795-804
2. Christian Sinave, Genevieve Le Templier, Daniel Blouin, Francois Léveillé, and Éric Deland. Toxic Shock Syndrome Due to Clostridium sordellii: A Dramatic Postpartum and Postabortion Disease. *Clinical Infectious Diseases* 2002; 35:1441-3
3. Gissler M, Berg C, Bouvier-Colle MH, Buekens P. Injury deaths, suicides and homicides associated with pregnancy, Finland 1987-2000. *Eur J Public Health* 2005;15:459-63.

Zo zápisníka europoslankyne

Začiatkom februára prebehla médiami správa o tom, že francúzsky parlament schválil novú definíciu manželstva. Podľa článku 1 Zákona o manželstve pre všetkých budú mať manželské páry rovnakého pohlavia rovnaké

práva, ako páry tvorené mužom a ženou.

Z pohľadu ochrany života ide o veľmi negatívny vývoj. Európsky dohovor o ľudských právach aj Charta základných práv totiž obsahuje zákaz diskriminácie na základe pohlavia. Štát, ktorý umožní uzatvorenie manželstva párom rovnakého pohlavia, musí pristupovať ku každému manželstvu rovnako - v opačnom prípade sa dopustí diskriminácie. "Manželstvo pre všetkých" znamená, že práva a povinnosti, ktoré sú s ním spojené, sú taktiež pre všetkých rovnaké. A to platí aj pre prístup k adopcii a umelému oplodneniu.

Ak sa štát, viazaný Európskym dohovorom o ľudských právach a rozsudkami Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu rozhodne uznať homosexuálne manželstvo, má to ďalekosiahle dôsledky. Aj keby sa jeho vláda neskôr zľakla a nechcela by byť dôsledná pri garantovaní všetkých práv a povinností pre páry rovnakého pohlavia, môže si byť istá, že Európsky súd pre ľudské práva to urobí za ňu. Nie je možné uzákoniť manželstvo homosexuálnych párov a zároveň neumožniť týmto párom adoptovať si dieťa, alebo pristúpiť k umelému oplodneniu. Je to buď všetko, alebo nič: ten, kto hovorí o manželstve, hovorí aj o adopcii, umelom oplodnení a možno aj náhradných matkách, ktoré dieťa vynosia, pretože účelom manželstva je založenie rodiny, ku ktorej patria aj deti. To je právny rámec EÚ.

Na Slovensku sa diskusia na túto tému ešte len rodí. Je preto dôležité, aby sme už od začiatku upozorňovali na nevyhnutné dôsledky, ktoré by tento krok mal pre opustené a nenarodené deti, ale aj ženy v zlej sociálnej situácii. Od nás totiž závisí, či sa vyhneme osudu Francúzska.

Anna Záborská, poslankyňa Európskeho parlamentu za KDH

KONKRÉTNÁ POMOC

Projekt **Zachráňme životy**, ktorý pomáha tehotným ženám v núdzi, oslávil v decembri 2012 svoje piate výročie. Od vzniku projektu sa nám podarilo pomôcť 67 ženám a ich deťom a narodilo sa 56 bábätiok. Z tohto počtu zostalo 54 narodených detí pri svojej matke, len 2 deti išli na adopciu. Celkovo sme za päť rokov riešili 1093 prípadov. **Darcovia prispeli sumou viac ako 140000,- Eur.** Na pomoc ženám a na záchranu ich detí bolo poukázaných 100% z darovanej sumy.

Poradňa pre ženy a dievčatá Alexis zavŕšila začiatkom decembra tretí rok fungovania. Jej cieľom je poskytovať poradenské služby. Za toto obdobie projekt poskytoval poradenské služby a podporu ženám a dievčatám, ktoré zvažujú umelý potrat alebo sa nachádzajú v závažných situáciách s tehotenstvom. Do poradne sa nám tiež ozývali muži, ktorí chceli riešiť tehotenstvo svojej priateľky príp. chceli pomôcť pri záchrane svojho dieťaťa.

Za rok 2012 bolo riešených 161 prípadov (z toho 11 mužov), ktoré sa väčšinou týkali nečakaného tehotenstva a problémov s ním súvisiacich – ubytovanie, financie, nepľnoleté matky a pod. Vďaka nášmu poradenstvu sa podarilo zachrániť 6 detí, o ktorých vieme. Nie vždy nám dá mamička vedieť, ako sa rozhodla.

Do projektu bolo zapojených 13 odborníkov z oblasti sociálnej práce, gynekológie, psychológie a ďalší. Najčastejšie boli prípady riešené e-mailom (97), potom telefónom (52) a 12 prípadov osobným poradenstvom. Od rozbehnutia projektu sme celkovo riešili 366 prípadov.

Začiatkom januára 2013 sme dostali viaceré pozitívne reakcie na našu činnosť a to od mamičiek či rodičov, ktorí sa aj vďaka našej podpore a povzbudeniu tešia z toho, že sa rozhodli pre život svojho dieťaťa a že si môžu užívať tú radosť, ktorú im dieťaťko prinieslo.

Viac o projekte **Zachráňme životy** sa dozviete na www.zachranmezivoty.sk. Pomôcť môže každý, kto sa rozhodne pravidelne alebo jednorazovo prispieť na číslo účtu **0424246346/0900**. O Alexis poradni na www.alexisporadna.sk Činnosť poradne pre ženy a dievčatá Alexis môže podporiť každý rozšírením kontaktných informácií, zapojením sa do odbornej spolupráce alebo materiálne a finančne na číslo účtu **0422874576/0900**. Do správy pre prijímateľa je potrebné uviesť heslo „Alexis“, aby bolo možné identifikovať a využiť dar podľa želania darcu. Alebo cez darcovský portál Ľudia ľuďom: www.ludialudom.sk/vyzvy/692

Zuzana Kiňová, koordinátorka konkrétnej pomoci

LISTÁREŇ

Milí čitatelia a priaznivci,
od aktuálneho čísla do Spravodajcu zavádzame novú rubriku, ktorou chceme zintenzívniť vzájomný kontakt medzi vami a Fórumom života, a zároveň vám ponúknuť možnosť klásť otázky súvisiace s ochranou života od počatia po prirodzenú smrť, na ktoré budú odpovedať odborníci z jednotlivých oblastí, ktoré pod túto tému patria. Pýtať sa môžete prostredníctvom e-mailu na adrese forumzivota@forumzivota.sk, alebo písomne poštou na Fórum života o. z., Heydukova 14, 811 08 Bratislava.

Dnes vyberáme z e-mailu čitateľky Lucie Š., ktorá nás požiadať o vyjadrenie sa k problému výroby niektorých vakcín, ktorými sa povinne očkujú deti:

„Medzi mladými mamičkami v mojom okolí sa rozšírilo povedomie proti očkovaniu detí, z portálu www.slobodavockovani.sk, ktorý hovorí o mnohých škodlivých účinkoch, no mňa zaujala jedna podstatná otázka, či je pravda, že sa očkovacia látka proti rubeole vyrába na tkanive pochádzajúcom z umelo potratených ľudských plodov... Som veriaca a mama štyroch detí, očkovanie považujem pre zdravie detí za dobré, ale ako sa postavím k tomuto problému, ak nevieme, z čoho je vyrobená vakcína, keď napríklad vakcína proti rubeole je v povinnom očkovaní detí od 15 mesiaca života bábätka?“

Reaguje detská lekárka MUDr. Zuzana Lauková:

Pontifikálna akadémia pre život vydala 5. júna 2005 dokument v angličtine pod názvom **"Moral Reflections on Vaccines Prepared from Cells Derived from Aborted Human Foetuses"**.

V tomto dokumente sa vyjadruje k zákonnosti výroby, distribúcie a používania niektorých očkovacích látok, ktorých výroba je spojená s umelými potratmi. Týka sa to vakcín obsahujúcich živé vírusy, ktoré boli pomnožené na ľudských tkanivových kultúrach pochádzajúcich z potratených ľudských plodov. Najznámejšia, a možno aj najdôležitejšia (vzhľadom k jej obrovskému rozšíreniu a jej použitiu takmer na celosvetovej úrovni) je vakcína proti ružienke (rubeole).

Dnes sa pri výrobe očkovacích látok používajú dve ľudské tkanivové kultúry, ktoré boli pôvodne pripravené z tkanív potratených plodov (v rokoch 1964 a 1970). Používajú sa na prípravu očkovacích látok založených na živých, oslabených vírusoch. Prvou z nich je kultúra **WI-38** (Wistar Institute 38) s ľudskými

diploidnými pľúcnyimi fibroblastami, pochádzajúca z plodu ženského pohlavia, ktorý bol umelo potratený. Táto tkanivová kultúra bola pripravená a vyvinutá Leonardom Hayflickom v roku 1964 (L. Hayflick, 1965; G. Sven a kol., 1969) a je označená ATCC (American Type Culture Collection – pozn. prekladateľ) CCL-75. Tkanivová kultúra WI-38 bola použitá na prípravu historickej vakcíny RA 27/3 proti rubeole (S. A. Plotkin a kol., 1965). Druhá ľudská tkanivová kultúra je **MRC-5** (Medical Research Council 5) - ATCC číslo CCL-171 - s ľudským pľúcnyim fibroblastom pochádzajúcim z 14-týždňového mužského plodu. Tkanivová kultúra MRC-5 bola pripravená a vyvinutá J. P. Jacobsom v roku 1966 (J. P. Jacobs a kol., 1970). V príbalových letákoch sú uvedené tieto kultúry ako ľudské diploidné bunky. Aj ďalšie ľudské tkanivové kultúry boli vyvinuté pre farmaceutické účely, žiadna z nich sa však nepoužíva v momentálne na trhu dostupných očkovacích látkach.

Dnes sa používajú tkanivové kultúry WI-38 a MRC-5 získané z umelo potratených ľudských plodov na:

LISTÁREŇ

živé vakcíny proti ružienke:

- monovalentná vakcína proti ružienke Meruvax® II (Merck, USA), Rudivax® (Sanofi Pasteur, Francúzsko) a Ervevax® (RA 27/3) (GlaxoSmithKline, Belgicko);
- kombinovaná vakcína MR proti ružienke a osýpkam, uvádzaná s názvom M-R-VAX® (Merck, USA) a Rudi-Rouvax® (Sanofi Pasteur, Francúzsko);
- kombinovaná vakcína proti ružienke a príušniciam uvádzaná na trh pod menom Biavax® II (Merck, USA);
- kombinovaná vakcína MMR (osýpky, príušnice, ružienka), predávaná pod názvom M-M-R® II (Merck, USA), R.O.R® (Sanofi Pasteur, Francúzsko) a Priorix® (GlaxoSmithKline, Veľká Británia).

Iné vakcíny vyrobené s použitím ľudských tkanivových kultúr z umelo potratených plodov:

- dve vakcíny proti nákazlivej žltacke typu A, prvú vyrába Merck (VAQTA), druhú vyrába GlaxoSmithKline (HAVRIX), obe sú vyrobené s použitím MRC-5;
- jedna vakcína proti ovčím kiahňam, Varivax®, vyrábaná spoločnosťou Merck s použitím WI-38 a MRC-5;
- jedna vakcína proti poliomyelitíde, inaktívovaný polio vírus vakcíny Poliovax® (Aventis-Pasteur, Fr.) s použitím MRC-5;
- jedna vakcína proti besnote, Imovax®, výrobca Aventis Pasteur, zozbierané z infikovaných ľudských diploidných buniek, MRC-5;
- jedna vakcína proti kiahňam, ACAM 1000, výrobca Acambis s použitím MRC-5, stále v štádiu testovania.

Čo sa týka stanoviska ohľadom použitia týchto vakcín, aj Pápežská rada odporúča, že:

- 1. ako výhradu svedomia voči tým morálne problematickým vakcínam máme zodpovednosť a povinnosť žiadať iné alternatívne vakcíny, ak existujú;**
- 2. ak neexistujú, sme povinní chrániť zdravie iba povinným očkovaním.**

Všetky úvahy okolo očkovania vyvolávajú skôr žiadosti, že:

- potreba vývoja iných vakcín musí byť opätovne potvrdená;
- zákonnosť dočasného používania vakcín morálne problematických je do tej miery, do akej je to nutné na odvrátenie vážneho ohrozenia zdravia nielen svojich vlastných detí, ale aj celého obyvateľstva – tehotných žien obzvlášť, pričom by nemala byť dezinterpretovaná ako vyhlásenie zákonnosti ich výroby, predaja a používania, ale mala by sa chápať ako pasívna hmotná spolupráca na zločine, a (vo svojom najjemnejšom a najozdialenejšom zmysle) ako aktívna, mravne (morálne) ospravedlnená ako krajný spôsob, kvôli jej potrebe poskytovať ju pre dobro detí a ľudí, ktorí do styku s deťmi prichádzajú (tehotné ženy);
- takáto spolupráca na zločine sa nachádza v kontexte mravného (morálneho) nátlaku na svedomie rodičov, ktorí sú nútení vybrať si buď skutok proti ich svedomiu alebo vystavenie svojich detí a obyvateľstva ako takého ohrozeniu zdravia. To je nespravodlivá voľba, ktorú treba čo najskôr odstrániť.

Záver:

Očkovanie proti ružienke patrí medzi povinné očkovania. Vzhľadom na to, že neexistuje alternatívna vakcína, rodičia majú povinnosť dať dieťa zaočkovať existujúcou vakcínou, napriek tomu, že je eticky sporná.

SVEDECTVO

Zachraňujúci úsmev synčeka Luciána

Prinášame vám unikátny rozhovor s mamičkou, ktorej príbeh o úsmeve svojho synčeka cez ultrazvuk, na základe ktorého odmietla potrat, preletel začiatkom roka bulvárnymi plátkami i sociálnymi sieťami. Rozhovor inicioval a nám poskytol brat Karol.

Minulý týždeň som dostal veľký darček od mojej veľmi dobrej známej Helenky, ktorá teraz býva v Anglicku. Keď som sa dozvedel ako si Katyiu Roweovú podmanil úsmev jej synčeka a keď mi Helenka napísala, že Katyi býva v jej blízkosti, neváhal som a dal som Katyi pár otázok vzhľadom na jej skutok, ktorý vykonala.

Tu sú a možno budú zaujímať aj vás:

Veľmi ma oslovilo to čo som sa dozvedel o vás, že ste sa nenechali odradiť lekármi od abortu. Čo vás o tom najviac presvedčilo, že vášho Luciána donosíte a porodíte?

Ako sa píše vo všetkých článkoch. Bol to 3D skener. Do tretieho mesiaca nám lekári vraveli, že všetko je v poriadku až okolo 16-teho týždňa začali komplikácie. Povedali nám, že jeho mozog nefunguje ako má, že sa nevyvíja správne. Rozhodli sa spraviť 3D skener pre bližšie pozorovanie. A tam som videla svojho synčeka ako máva rukami, ako sa usmieva. A to ma zasiahlo. Jeho úsmev. Vtedy som cítila svoju materskú povinnosť chrániť ho a dať mu možnosť žiť.

Iste nebol to pre vás jednoduché odolať tlaku lekárov, ktorí vám spomínali, že mozog vášho dieťaťa sa nevyvíja správne a narodí sa zdravotne ťažko

postihnuté. Čo ste im ako prvé povedali? Ako ste bránili život vášho Luciána?

Prvé bolo...Vidíte ako sa smeje?? Nemôžem to urobiť. Som jeho matka.

Je pravda tak, ako to hovoria novinári, že po zhladnutí 3D skeneru svojho postihnutého synčeka jednoducho ste nedokázala ísť na potrat?

Áno, bol to 3D skener a potom materinská povinnosť.

Už ste čakala viac detí, alebo je to vaše prvé?

Lucián bol naše prvé dieťa.

Ako ste došla k rozhodnutiu, že sa bude volať Lucián? Veď lat. lux - lucis - je svetlo - osvietil príchod vášho syna - vaše rozhodnutie za život počatého dieťaťa aj keď sa narodí postihnuté?

Dalo by sa to aj takto interpretovať?

Skôr priniesol svetlo, preto Lucián. Dal svetlo nášmu životu.

Ako ste sa vyrovnala či vyrovnávate s krátkym životom vášho synčeka Luciána?

Svojho synčeka som držala celý ten čas v náručí. Odchádzal pod mojim pohľadom, ale cítila som že je šťastný. Bol v mojom náručí. A bez ohľadu na to, či zomrel, som jeho matka a on je môj syn. Bolesť z jeho straty sa nedá opísať,

SVEDECTVO

pozná ju len matka. Je to veľmi ťažké a neprejde sekunda kedy by som si na neho nespomenula. Ale viem, že mu je dobre a že teraz sa na nás pozerá...

Katziu Roweovú presvedčila tvár ako vyzerá jej synček, ktorý bol v jej lone. Jeho úsmev ju uistil o tom, že má žiť napriek tomu, akú správu počula od lekárov.

Bol to tvrdý verdikt: „mozog vášho dieťaťa sa nevyvíja správne a narodí sa zdravotne ťažko postihnuté.“ Znamená to, skutočnosť, že nikdy nebude chodiť, hovoriť a bude si vyžadovať 24-hodinovú starostlivosť.1

Napriek tomu Katzia Roweová spolu s partnerom sa rozhodli, že bude žiť. Počas tehotenstva sa vydala a manžel bol pre ňu veľkou oporou. Spojilo ich to a posilnilo aj vzájomnú lásku.

Teraz sa chystá na cesty do Španielska, Francúzka rozprávať svoj príbeh.

Prípady Katyi a Luciána nás presviedča o tom, že oplatí sa úsmev darovať ľuďom každý deň. Veď už zachránil minimálne jeden počatý život a koľkým vzťahom už pomohol.

br. Karol Baran OFMCap,

Helena Golejová preklad textu z angl.

TÉMA

JEDEN Z NÁS

25. MAREC

DEŇ POČATÉHO DIEŤAŤA

Naša pravidelná celoslovenská kampaň Deň počatého dieťaťa, ktorej cieľom je šíriť úctu ku každému dieťaťu od počatia, zdvihnúť verejne hlas na ich obranu, šíriť argumenty v prospech ochrany detí, ako aj dať možnosť verejne prejavíť postoj za život, sa približuje k svojmu vrcholu. Štrnásty ročník kampane sa uskutoční v období 16. – 25. marca 2013.

Jeden z nás

Tento rok je nosnou myšlienkou kampane heslo Jeden z nás. Chceme ním vyjadriť a poukázať na to, že už každé počaté nenarodené dieťa je jedným z nás, že jeho život si zaslúži úctu a rešpekt.

Takisto sa stotožňujeme s Európskou iniciatívou občanov Jeden z nás, na ktorú chceme kampaňou poukázať.

Pochody za život

Pri príležitosti kampane 25. marec – Deň počatého dieťaťa 2013 sa tento rok uskutočnia i pochody za život v rôznych slovenských mestách:

Banská Bystrica

Pochod za život v Banskej Bystrici sa uskutoční 17. marca popoludní so začiatkom o 16:00 hodine krížovou cestou na Urpíne na úmysel ochrany života pod vedením diecézneho biskupa Mons. Mariána Chovanca. Pokračovať bude Národnou ulicou na Námestie SNP a do katedrály. Vyvrcholí

svätou omšou s priamym prenosom v Rádiu Lumen o 18:00, ktorej hlavným celebrantom bude otec biskup.

Košice

V Košiciach sa 25. marca o 19:00 bude konať svätá omša v seminárnom kostole, spojená s tradičným mládežníckym pochodom Veľkého týždňa na košickú Kalváriu. Cestou budú vysokoškooláci niesť kríž v spojení s modlitbou ruženca. Na Kalvárii sa bude konať krížová cesta za záchranu počatých detí. Hlavným celebrantom svätej omše bude košický arcibiskup Mons. Bernard Bober.

Bratislava

Bratislava za život – zhromaždenie a pochod za život pre všetkých

Pochod za život v hlavnom meste SR sa chystá 16. marca o 15:00 hodine a bude mať formu manifestácie centrom mesta. Organizuje ho Spoločenstvo Ladislava Hanusa a Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku. Hlavným partnerom je Fórum života. Predbežná trasa je od Hviezdoslavovho námestia

TÉMA

cez Michalskú bránu, Obchodnú ulicu do Medickej záhrady. Vítané sú transparenty, vlajky a ďalšie vizuálne i zvukové prostriedky vyjadrujúce myšlienku pochodu. Pochod by mal zakončiť vytvorením jednoduchej a pravdepodobne dočasnej umeleckej inštalácie vyjadrujúcej úctu k nenarodeným a k životu. Viac informácií nájdete na www.bratislavazazivot.sk.

Konferencia Vyber si život

V rámci kampane sa aj tento rok uskutoční konferencia Vyber si život. Fórum života v spolupráci s neziskovou organizáciou Áno pre život vás srdečne pozývajú na jej jubilejný XV. Ročník s témou „Výchova detí v rodine“. Uskutoční sa v dňoch 22. – 23. marca v Rajeckých Tepliciach pod záštitou europoslankyne Anny Záborskej a primátora Rajeckých Teplíc Petra Dobeša. Cieľom konferencie bude hľadať odpovede na otázky týkajúce sa pripravenosti rodičov vychovávať deti k láske a rodičovstvu; efektívnosti spolupráce rodiny a školy pri výchove detí; čiregulácie vplyvu médií na výchovu detí. Prednášať budú odborníci na spomenutú problematiku zo Slovenska

i zo zahraničia, medzi nimi napríklad riaditeľka Human Life International v Poľsku Ewa Kowalewska, či známa nemecká sociologička a publicistka Gabriele Kuby, ktorá sa dlhé roky venuje výskumu v oblasti rodinnej a vzťahovej politiky či otázok rodovej rovnosti. Súčasťou konferencie bude aj slávnostný koncert a udeľovanie Ceny Antona Neuwirtha za ochranu života. Viac informácií nájdete na našej stránke www.25marec.sk alebo na domovskej stránke www.forumzivota.sk.

Pridajte sa i vy!

Možností, ako podporiť kampaň je viacero – rozdávanie bielych stužiek symbolizujúcich ochranu života na uliciach, propagovanie a podpora Európskej iniciatívy občanov „Jeden z nás“, účasť na pochode za život v niektorom zo slovenských miest, prípadne aj jeho zorganizovanie. Takisto uvítame aj finančné príspevky na financovanie kampane, ktoré môžete poukázať na číslo účtu 0422874576/0900. Pripnime si bielu stužku a poďme spolu nahlas vyjadriť náš postoj za život, kým ešte máme túto možnosť!

Fórum života

Špeciálne poďakovanie patrí mediálnym partnerom kampane 25. marec – Deň počatého dieťaťa:

Rádio Lumen – www.lumen.sk

TV Lux – www.tvlux.sk

Portál Výveska – www.vyveska.sk

Portál Rodinka – www.rodinka.sk

Portál Postoy – www.postoy.sk

Tlačová kancelária KBS – www.tkkbs.sk

TV Panoráma – www.panoramapro.sk

Hlohovská televízia – www.hctv.sk

Regionálna TV Žiar nad Hronom – www.tvziar.tv

Časopis Slovo – www.slovo.grkatpo.sk

Časopis Zrno – www.dtp.sk/zrno

Časopis Família – www.familia.hkrsr.sk

TÉMA

HISTÓRIA KAMPANE DEŇ POČATÉHO DIEŤAŤA V SKRATKE

Kampaň Deň počatého dieťaťa sa tento rok uskutočňuje už po štrnásťkrát. Jej začiatky siahajú do roku 2000, kedy sa realizovala po prvýkrát, a to ako akcia eRka – Hnutia kresťanských spoločenstiev detí. Po vzniku Fóra života prevzala organizáciu kampaň táto novovzniknutá platforma v roku 2002 a organizujeme ju až podnes. eRko je stále jedným z najdôležitejších šíritelov a partnerov kampaň.

V prvých rokoch bolo šírenie posolstva kampaň zabezpečované najmä cez sieť organizácií a ľudí v nich. Hlavným bodom nášho snaženia bolo žiadať od poslancov vyhlásenie 25. marca za Pamätný Deň počatého dieťaťa. V médiách nebolo v tých časoch takmer nič počuť o aktivitách pro-life hnutia, téma bola silne tabuizovaná. To sa významne zmenilo po roku 2005, v ktorom sme našli odvahu nielen vyhlásiť Deň počatého dieťaťa, ale tiež zvýšiť dôraz na prípravu a realizáciu kampaň.

Vyhlásenie

Dňa počatého dieťaťa v roku 2005

Dňa 22. marca 2005 pripravilo Fórum života v rámci kampaň Deň počatého dieťaťa slávnostnú tlačovú konferenciu, na ktorej vyhlásilo 25. marec za Deň počatého dieťaťa. Už po štyri predchádzajúce roky vyzývalo Fórum života Národnú radu SR, aby vyhlásila 25. marec za pamätný deň – Deň počatého dieťaťa. Nakoľko sa u väčšiny poslancov nenašiel dostatok vôle na takýto krok, rozhodlo sa tak urobiť Fórum života pri 5. ročníku kampaň.

Stalo sa tak ústami predsedníčky Fóra života Marcely Dobešovej po úvodných príhovoroch

poslankyne NR SR Márie Demeterovej, spisovateľa Daniela Heviera, dekana Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity Vladimíra Krčméryho a osobnom svedectve Evy Čerovskej zo združenia Život ako dar o záchrane počatého dieťaťa. Akciu oslavy ľudského života podporil piesňou Mamma od C. A. Biksa v sprievode klaviristu Jána Salaya aj sólista opery SND Jozef Kundlák; herec Štefan Bučko predniesol básne Milana Rúfusa a Daniela Heviera.

V druhej časti Slávnostného vyhlásenia sa konala tlačová beseda. Za účasti gynekológa M. Bartkovjaka, lekárkyn E. Grey, psychiatricky A. Kováčovej a právničky B. Novajovskej sa hovorilo prevažne o dôvodoch, prečo je nechať žiť správna voľba.

Fórum života na tlačovej besede vyhlásilo zelené číslo: 0800 1200 24, na ktorom členská organizácia Áno pre život poskytuje 24 hodín denne poradenstvo a následnú pomoc tehotným ženám v núdzi a týraným ženám s deťmi. Na toto číslo je možné volať bezplatne z celého územia SR

Deň počatého dieťaťa v súčasnosti

Dnes sa z Dňa počatého dieťaťa stal fenomén, o ktorom mnohí ani netušia, že mal svoju históriu, sled udalostí a veľkej námahy a práce. Berú ako samozrejmé, že 25. marec je Dňom počatého dieťaťa a berú to jednoducho ako fakt, ako povedzme MDŽ. Dnes 25. marec inšpiruje mnohých k najrôznejším aktivitám v prospech ochrany života a sme radi, že počet takýchto aktivít sa rozrastá. Tým dostáva aj kampaň nový rozmer.

„R“ ako Radosť

Predstavujeme eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí

Prvým Spravodajcom roku 2013 by sme chceli začať tradíciou predstavovania členských organizácií Fóra života. Prvou lastovičkou je eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí a vybrali sme ho aj preto, lebo má mimoriadne blízko k myšlienke Dňa počateho dieťaťa, ktorá je leitmotívom tohto vydania.

Toto občianske združenie bolo oficiálne zaregistrované v októbri 1990 a neskorší skrátenejší názov „eRko“ podľa riaditeľa Dobrej noviny Mariána Čaučíka, ktorý stál pri jeho zrode, vychádza zo slova „radosť“

a z počiatočného písmena názvu d e t s k é h o časopisu REBRÍK, ktorý eRko vydáva. História organizácie však siaha až do roku

1973, kedy na impulz Dr. Silvestra Krčméryho začal s deťmi pracovať zakladateľ hnutia Eugen Valovič. Odvtedy sa datuje postupná spolupráca mladých ľudí, ktorí sa stretávali s deťmi z veriacich rodín v malých skupinkách. V osemdesiatych rokoch vznikla postupne sieť animátorov detských spoločenstiev vo viacerých oblastiach Slovenska a spolu s hnutím laického apoštolátu mládeže a hnutím kresťanských rodín tieto prúdy tzv. podzemnej Cirkvi koordinoval v ilegality biskup Ján Chryzostom Korec. V čase komunistickej totality hnutie dopĺňalo cez spoločenstvá kresťanskú výchovu pre deti a do istej miery bolo aj náhradou za vyučovanie náboženstva,

ktoré štátne úrady obmedzovali. „Po nežnej revolúcii sme hľadali spôsob ako fungovať ďalej v zmenených podmienkach, čo vyústilo do registrácie Hnutia kresťanských spoločenstiev detí.

Hlavné motívy jeho založenia boli fungovanie a podpora malých detských spoločenstiev, ktoré vytvárali priestor na dopĺňanie k r e s ť a n s k e j výchovy v rodine

a vyučovania náboženstva tak, 'aby deti zažívali Cirkev ako spoločenstvo z viery žijúcich a v láske konajúcich ľudí',“ cituje zo stanov Marián Čaučík.

eRko a 25. marec – Deň počateho dieťaťa

„Hlavnou činnosťou eRka je práca s deťmi z kresťanských rodín v malých spoločenstvách a podpora dobrovoľníkov, aby mohli túto prácu zodpovedne vykonávať,“ hovorí Čaučík a pokračuje: „Jedným z rozmerov, ktoré sme sa snažili odovzdať deťom, bolo aj stať sa aktívnymi v spoločnosti a všimáť si problémy okolo nás. Tak sme na Vianoce 1995 začali po prvýkrát organizovať kolednícku akciu Dobrá novina na pomoc deťom v Afrike

TÉMA

a trápila nás tiež smutná skutočnosť umelých potratov v našej krajine. Preto sme spolu s ďalšími tromi združeniami v júni 1999 vyhlásili Deklaráciu práv počatého dieťaťa, cez ktorú sme rôznymi inštitúciami a verejnosti komunikovali svoje presvedčenie, že všetky počaté deti majú právo na život a že spoločnosť by mala naplňovať ich práva rovnako ako tým deťom, ktoré dostali možnosť sa narodiť. Deklarácia práv počatého dieťaťa mala dobrú odozvu, preto sme si povedali, že ju ako advokačný nástroj budeme používať ďalej. Videli sme, že právny stav sa tak ľahko nezmení, a tak sme sa pustili cestou osvetu a vzdelávacích akcií. Keď sme rozmýšľali, ako čo najlepšie osloviť verejnosť, inšpirovali sme sa príkladom

z Argentíny, kde parlament vyhlásil 25. marec za 'Deň nenarodeného dieťaťa' (Day of Unborn Child). To bola pre nás silná myšlienka, jednak pre nás katolíkov je 25. marec sviatkom Zvestovania Pána, teda dňom, kedy sa počal Pán Ježiš a tiež to bola pre nás cesta ako ďalej pokračovať v tom, čím sme začali vyhlásením Deklarácie práv počatého dieťaťa. Pilotný ročník Dňa počatého dieťaťa sa datuje do roku 2000."

Postupne sa k týmto iniciatívam pridávalo viac a viac organizácií a vznikla tu potreba väčšieho dosahu kampaní než len na úrovni detských a mládežníckych združení, preto keď na pôde Fóra kresťanských inštitúcií dozrelo rozhodnutie za založenie

Na ľavej strane: Juraj Králik

TÉMA

Fóra života, eRko koordináciu kampaní ku Dňu počatého dieťaťa prenechalo tejto spoločnej pro-life a pro-family platforme. eRko je stále aktívnym členom Fóra života a pro-life kampane ako je Sviečka za nanarodené deti alebo Deň počatého dieťaťa sú súčasťou aktivít, do ktorých sa zapájajú deti a animátori po celom Slovensku.

Súčasným predsedom eRka je Juraj Králik, ktorého sme sa opýtali na poslanie a fungovanie tejto organizácie v ďalších oblastiach:

„Poslaním eRka je pomáhať pri výchove a neformálnom vzdelávaní detí a mladých ľudí na zrelé kresťanské osobnosti podieľajúce sa na rozvoji spoločnosti, v ktorej žijú. Poslanie eRka sa uskutočňuje cez osobný príklad mladých dobrovoľníkov, ktorí prežívajú spolu s deťmi život v spoločenstve. Východiskovými hodnotami sú živá viera, radostná služba, otvorené spoločenstvo, úcta k životu, zodpovednosť a dôvera. Skupinky eRka sa pravidelne stretávajú v 250 obciach na celom Slovensku. Za rok 2012 evidujeme v eRku približne 8500 členov.“

Aké sú konkrétne domáce a zahraničné projekty a aktivity, ktoré formujú súčasnú tvár eRka?

„Od roku 1990 vydávame detský časopis Rebrík. Je to jediný detský katolícky časopis na Slovensku. Podporuje aktívne prežívanie voľného času detí, rodinnú výchovu i školské vzdelávanie. Pomáha deťom v ich duchovnom raste. Okrem vydávania časopisu Rebrík vydalo eRko v r. 2012 napríklad detský diár s príbehom dievčatka s Downovým syndrómom, aby sa deti i takouto formou dozvedali o živote

a problémoch svojich rovesníkov.

Najväčším projektom eRka je kolednícka akcia Dobrá novina. Okrem samotného koledovania v rodinách a finančnej zbierky pre rozvojové projekty v Afrike sa eRko prostredníctvom Dobrej noviny sústreďuje aj na vzdelávanie detí. Tie sa učia o živote ľudí v podmienkach extrémnej chudoby. Učia sa solidarite s druhými. V 18. ročníku Dobrej noviny sme sa zamerali na podporu projektov pre ľudí s postihnutím. Kvôli spoločenským a kmeňovým predsudkom je ich dôstojnosť často prehliadaná a znižovaná. Projekty Dobrej noviny v Ugande a Keni majú za úlohu okrem poskytovania zdravotníckej pomoci i pozitívne ovplyvňovanie spoločnosti smerom k úcte ku každému životu.

eRko sa cez svojich skúsených dobrovoľníkov venuje aj vzdelávaniu animátorov. Organizuje víkendové kurzy o práci s deťmi a v lete týždňový základný kurz o vedení detských spoločenstiev. Popri poznatkoch z oblasti výchovy či psychológie ide aj o vytvorenie spoločenstva mladých kresťanov a hodnotovú orientáciu. Animátori eRka by mali hodnoty, o ktorých som hovoril v odpovedi na prvú otázku žiť nie len počas práce s deťmi, ale aj v osobnom živote, aby boli autentickým príkladom pre deti. Priamymi aktivitami zameranými na ochranu života sú Deň počatého dieťaťa a Sviečka za nenarodené deti. eRkári sa ďalej zapájajú v spolupráci s inými organizáciami do tzv. FamilyDay - dní rodiny. Počas kampane Vypni telku, zapni seba! ponúka eRko námety na aktívne prežívanie voľného času nie len pre svojich členov, ale špeciálne aj pre rodiny.“

Pripravila Danka Jacečková,
Fórum života

STALO SA V ZAHRANIČÍ

Zomrela Evelyn Billingsová

Dňa 16. februára 2013 v USA vo veku 95 rokov zomrela po krátkej chorobe detská lekárka a embryologička - histologička, priekopníčka prirodzenej regulácie počatia Evelyn Billingsová. Spolu s manželom Johnom predstavili ovulačnú metódu, ktorá nesie ich meno. Lyn výrazne prispela najmä štúdiami cyklov dojčiacich matiek a žien blížiacich sa k menopauze. Pol storočia cestovali po svete, aby vysvetľovali ovulačnú metódu v rámci vernosti výzve pápeža Pavla VI., aby "muži a ženy vedy (teda aj lekári a lekárnice) boli poslušní Pánovi a konali ako verní flmočníci Jeho plánu". Manželské páry vo viac ako 100 krajinách sú svedectvom práce Lyn a jej manžela. Dokonca aj v Číne naučili tisícky ľudí používať ich ovulačnú metódu, čím prispeli k výraznému poklesu umelých potratov.

S novinárkou Ann Westmore bola spoluautorkou jednej z najpredávanejších kníh Billingsova metóda z roku 1980. Vyšla 16-krát v siedmich revidovaných vydaniach, ostatne roku 2011, v 22 jazykoch.

Manželia Billingsovci boli osobní priatelia troch pápežov, v roku 2003 im bol udelený Rád sv. Gregora Veľkého pápežom Jánom Pavlom II. Evelyn bola aktívnou členkou Pápežskej akadémie pre život, nositeľkou čestných doktorátov z univerzít z celého sveta, posledný z Tor Vergata v Ríme v roku 2005.

Medzinárodná katolícka federácia lekárskech asociácií vyhlásila manželov Billingsovcov roku 2002 za lekárov roka. Bola milujúca matka veľkej rodiny, ktorú považovala za najväčší úspech, zostalo po nej 8 detí z deviatich, 39 vnúčat a 31 pravnúčat.

MUDr. Zuzana Lauková

Otázka eutanázie

Kanadská lekárska asociácia vykonala prieskum, cieľom ktorého bolo zistiť, aký počet lekárov by bolo ochotných vykonať eutanáziu, ak by bola legálna. Na základe výsledkov bolo zistené, že z 2125 opýtaných lekárov by eutanáziu vykonalo len 16 %, na druhej strane až 44 % by ju rozhodne odmietlo aj ak by o ňu pacient vyslovene žiadal, 26 % nevedelo odpovedať a 15 % lekárov odpovedať odmietlo.

Lekári sú zároveň najväčšou skupinou odporcov eutanázie v Kanade, najmä špecialisti zaoberajúci sa paliatívnou starostlivosťou, kde až 88 % lekárov odmieta eutanáziu.

www.lifenews.com

Umelé oplodnenie

Európska komisia žiada Poľsko, aby urýchlenie prijalo legislatívu, ktorá bude úplnou právnou úpravou umelého oplodnenia. Ak sa tak nestane, komisia sa krajine vyhráza podaním sťažnosti Európskemu tribunálu.

www.pro-life.pl

Registrované partnerstvá

Poľský národný Sejm odmietol tri návrhy zákona, ktoré by pripúšťali zavedenie registrovaných partnerstiev pre osoby rovnakého pohlavia v krajine. Návrhy vyšli z troch rôznych politických strán a Sejm postupne zmietol zo stola všetky, hoci za dlhšiu diskusiu a prípadné prijatie niektorého z návrhov sa angažoval aj premiér Donald Tusk. Poslanci skonštatovali, že návrhy odporujú poľskej ústave, nakoľko je

STALO SA V ZAHRANIČÍ

v nej zakotvené, že manželstvo môže uzavrieť len muž so ženou a odvolali sa aj na vyjadrenia Európskeho súdu pre ľudské práva a Európskeho tribunálu, ktoré odmietajú existenciu práva na homosexuálne manželstvo.

www.hli.org.pl

Pochody za život v USA

Krajinu zaplavili pochody za život pri príležitosti 40. výročia legalizácie potratov po takzvanom procese Roe vs. Wade. Najväčší počet zhromaždených bol v americkom hlavnom meste Washington, kde sa uskutočnil pochod k sídlu Ústavného súdu. Celkový počet sa odhaduje na niekoľko stotisíc ľudí, zastúpené boli všetky generácie. Veľký podiel mala na pochode aj mládež a prítomné boli aj ženy, ktoré v minulosti podstúpili umelý potrat a prihovárali sa zúčastneným svojím svedectvom. Vidieť bolo aj transparenty pochodujúcich mužov, kde bolo napísané „Lutujem stratené otcovstvo“. Podobné akcie, hoci v menšom počte zhromaždených, sa uskutočnili aj v ďalších amerických mestách, takmer 50 tisíc ľudí prišlo vyjadriť podporu úcte k životu do San Francisca.

Prítomnosť množstva ľudí vyjadrujúcich nesúhlas s politikou a filozofiou namierenou proti životu, je veľmi dôležitým impulzom pre americkú spoločnosť v čase, keď sa administratíva prezidenta Barracka Obamu snaží presadiť zákony, ktoré budú pošliapať slobodu svedomia ľudí a nútiť daňových poplatníkov a platiteľov poisťovného podieľať sa na rozvoji kultúry smrti odvádzaním časti ich príspevkov na

potraty a antikoncepciu. Viaceré štáty pritom vyjadrujú s novou zdravotníckou politikou, nasmerovanou proti životu nesúhlas aj na legislatívnej úrovni, keď od roku 2010 prijali takmer 100 predpisov posilňujúcich ochranu života, napríklad zavedením povinnosti absolvovať vyšetrenie ultrazvukom a zhladať obrazový záznam pre ženy, rozmyšľajúce o potrate, povinnosti informovať rodičov maloletej žiadateľky o potrat a získať ich súhlas s vykonaním zákroku, či normy obmedzujúce činnosť potratových kliník.

www.hli.org.pl

Sprístupnenie potratov v Ugande

Krajina musí opätovne čeliť tlaku na sprístupnenie potratov po tom, ako Guttmacherov inštitút uverejnil nové štatistiky a výzvy na posilnenie podpory šírenia antikoncepcie a potratových služieb na africkom kontinente. V interpretácií štatistík sa však často predstavitelia inštitútu uchylujú k zavádzaniu, keď spájajú úroveň materskej úmrtnosti s potrebou uzákoniť potraty.

Ignorujú pritom počet spontánnych potratov, ktorý je odhadom pomerne vysoký, dosahuje až trojnásobok ich odhadovaného počtu v porovnaní napríklad s USA. Podobne radi hovoria o vyše 50 % podiele nechcených tehotenstiev v krajine, pričom však nemajú žiaden dôkaz, že ich počet je skutočne taký vysoký. Tieto fakty dokazujú, že sprístupnenie potratov nijako nepomôže rozvoju zdravotníckej starostlivosti v Ugande.

www.lifenews.com

STALO SA V ZAHRANIČÍ

Eutanázia dvom bratom

Dvom bratom, ktorí napriek tomu, že neboli nevyliciteľne chorí a nezažívali ani veľké bolesti, bola vykonaná eutanázia na základe ich žiadosti.

Marc a Eddy Verbessemovci, od narodenia hluchí, boli dvojčičky a celý život prežili prakticky spolu. Postupne sa im začal oslabovať aj zrak, až nakoniec takmer úplne prestali vidieť. Predstava, že už sa nikdy nevidia, ich dohnala k žiadosti o eutanáziu, ktorú im najprv lekári v mieste ich bydliska odmietli vykonať, po žiadosti na klinike v Bruseli im však bolo vyhovené, a to aj napriek tomu, že belgická legislatíva jasne ohraňuje prípady, kedy je podľa tamojších zákonov eutanázia prípustná a podobné tam rozhodne nepatria. Smrtiaci zákrok vykonal Wim Distelmans, známy zástanca a propagátor práva na eutanáziu. Postup nad rámec legislatívnych noriem ukazuje, ako sa povolením eutanázie otvárajú dvere možnostiam jej zneužívania a aplikovania v prapodivných prípadoch.

www.lifeneews.com

Zákon o manželstvách homosexuálov

Britská poslanecká snemovňa odsúhlasila zákon o manželstvách homosexuálov ako aj o možnej adopcii detí páromi osôb rovnakého pohlavia.

Udalosti vyvolali okamžitú reakciu anglických biskupov, ktorí vyjadrili s takouto právnou úpravou rozhodný nesúhlas. Proti sa stavajú aj biskupi tradičnej anglikánskej cirkvi: „Pre anglikánsku cirkev ostáva manželstvo navždy zväzkom medzi mužom a ženou,“ vyhlásil nový canterburský arcibiskup Justin Welby.

Solidaritu biskupom Spojeného kráľovstva, ako aj židom, moslimom, humanistom, ktorí vyjadrili svoj nesúhlas proti manželstvám homosexuálov vyjadril aj predseda Pápežskej rady pre rodinu, Mons. Vincenzo Paglia.

K udalostiam sa vyjadril aj Mons. Philip Egan, katolícky biskup Portsmouthu: „Vždy musím opakovať v prvom rade to, že Katolícka cirkev miluje aj homosexuálov, nerobíme rozdiely medzi osobami na základe ich sexuálnej orientácie, pretože našim poslaním – vychádzajúc z toho, že Boh miluje každého človeka – je poslanie lásky voči každému jednotlivému človeku. Takže tu nejde o homofóbiu, ale skôr o redefiníciu starodávnej inštitúcie, založenej na prirodzenom práve a povýšenou na sviatosť, o redefiníciu manželstva...“

Návrh postúpil do hornej komory parlamentu, kde sa bude v máji hlasovať o jeho definitívnom schválení.

www.tkkbs.sk

Lekárnici za život

Počas piateho ročníka Brnenských bioetických dní sa uskutoční ustanovujúce zasadnutie novovzniknutého občianskeho združenia Lekárnici za život.

Cieľom tohto združenia je združovať lekárnikov i iné osoby, podporujúce jeho intencie, ako sú predovšetkým vôľa farmaceutov rešpektovať pri výkone svojho povolania dôstojnosť ľudskej osoby, boj za slobodu svedomia a odstránenie všetkých foriem diskriminácie lekárnikov pri výdaji prostriedkov proti počatiu a snaha o posilnenie ochrany rodiny a života v spoločnosti.

www.prolife.cz

STALO SA V ZAHRANIČÍ

Schválené homosexuálne manželstvá

Francúzsky parlament potvrdil redefiníciu manželstva napriek obrovskej vlne protestov, ktorá zasiahla minulý mesiac krajinu a vyvrcholila pochodom za život v Paríži, ktorého sa zúčastnilo vyše milióna ľudí. Veľmi zaujímavým faktom bola prítomnosť viacerých homosexuálnych protestujúcich, ktorých dráždi presadzovanie požiadavok homoaktivistami, pretože ich nepovažujú za svojich zástupcov. Títo protestujúci sa sami vyjadrili, že manželstvo nepovažujú v homosexuálnom zväzku za potrebné, rovnako ani adopciu detí, pretože podľa nich má dieťa právo vyrastať v úplnej rodine s matkou a otcom.

Podľa novej úpravy je manželstvo "zväzkom dvoch osôb", nie výlučne zväzkom muža a ženy. Niektorí poslanci navrhli aj odstránenie termínov "matka" a "otec", resp. "manžel" a "manželka" v administratíve a navrhujú ich nahradiť slovami "partner" resp. "rodič".

Jednotlivé čiastkové návrhy, ktoré upravujú možnosť adopcie detí a rôzne výhody pre homosexuálne páry, budú prerokované v pléne neskôr.

www.res.claritatis.cz

Zrušenie potratu zo sociálnych dôvodov

Rada ministrov bieloruskej vlády rozhodla o zrušení viacerých indikácií, na základe ktorých bolo možné vykonať potrat zo sociálnych dôvodov. Nové nariadenie pripúšťa takúto

možnosť len v prípade počatia dieťaťa pri znásilnení alebo ženám, ktorým sú súdom odňaté rodičovské práva. Predchádzajúca úprava pripúšťala potrat zo sociálnych dôvodov napríklad pri úmrtí muža počas tehotenstva, mnohohodetnej rodine, vrodenej invalidite niektorého predošlého dieťaťa alebo nezamestnanosti muža či ženy pred pôrodom.

Ide len o čiastočnú zmenu v prospech ochrany života, nakoľko ďalej bude možné pre ženu žiadať o potrat bez uvedenia dôvodov do 12. týždňa tehotenstva a tiež vykonať interrupciu na základe zdravotnej indikácie v ľubovoľnom štádiu tehotenstva.

V Bielorusku je počet umelých potratov vzhľadom na počet obyvateľov pomerne vysoký, v roku 2011 ich bolo vykonaných 26 858, najčastejšie ženám vo veku 20-29 rokov v prvých dvanástich týždňoch tehotenstva.

Úprava odstráni však aspoň niektoré diskriminačné prvky, umožňujúce vyvíjať nátlak k súhlasu s potratom z dôvodu sociálnych problémov.

<http://www.hli.org.pl/drupal/ru/node/7623>

Žena zomrela po potrate

Potraty v neskorom štádiu nesú veľké zdravotné riziká pre ženu, dokumentuje to aj prípad zo štátu Maryland v USA. Následkom vážnych komplikácií po potrate v 33. týždni tehotenstva zomrela 7. februára 29-ročná žena v americkom meste Germantown, štát Maryland. Interrupciu vykonal dr. LeRoy Carhart, ktorý má už na svedomí život ženy, ktorá zomrela v roku 2005 v Kansase rovnako na následky potratu

STALO SA V ZAHRANIČÍ

v neskorom štádiu tehotenstva.

Žena začala krátko po zákroku pociťovať veľké bolesti, no s lekárom, ktorý potrat vykonal a mal byť pripravený na možnú spätnú väzbu a potrebu pomoci v prípade komplikácií po zákroku, sa nebolo možné spojiť. Pacientka zomrela na následky silného vnútorného krvácania do dutiny brušnej.

Prípád otriasol tomajšou verejnosťou, ľudia sa dožadovali najmä vysvetlenia, prečo nebol lekár dostupný na telefonickej linke a neúspešná bola aj snaha nemocnice, kde pacientku priviezli, o spojenie sa s ním.

Medzičasom vychádzajú na svetlo sveta nové podrobnosti o prípade a proti Carhartovi je v súčasnosti vedené okrem iného trestné stíhanie pre podozrenie z likvidácie zdravotnej dokumentácie pacientov v minulosti, nakoľko osobné zdravotné karty a kópie dokladov pacientov boli náhodou nájdené v odpade pri klinike ešte v júli minulého roka. Podobne sa na tomže mieste podarilo objaviť aj nebezpečný biologický odpad a nebezpečné farmaká, ktoré mohli byť použité počas zákrokov.

Potraty v neskorých štádiách tehotenstva sú vykonávané obzvlášť invazívnymi metódami a nesú so sebou vždy riziko poškodenia vnútorných orgánov.

www.lifesitenews.com

Deti sa učia spoznávať jazyk už v lone matky

Fascinujúce odhalenie priniesol výskum realizovaný tímom Washigtonskej univerzity. Na základe experimentu

a pozorovaní bolo zistené, že deti sa učia rozpoznávať jazyk, ktorým hovorí ich matka, už v maternici vo veku 30 týždňov.

Patricia Kuhl, ako vedúca štúdie so svojimi spolupracovníkmi testovali 40 anglických a 40 švédskych novorodencov tak, že im púšťali počítačom vygenerované slová najprv v materinskom jazyku a neskôr v cudzom, pričom každé dieťa malo pri sebe špeciálny cumel. Keď deťom pustili slová v rodnom jazyku, prejavovali kratší sací reflex, ak v cudzom, sali dlhšie, čo znamená, že išlo o niečo cudzie, pre nich neznáme až neprirodzené.

Ide o ďalší z výskumov, ktorý preukázal, že pôrod nie je hraničným bodom pre určenie, čo sa dieťa naučí prirodzene a čo je dané prostredím respektíve výchovou, teda vonkajšími vplyvmi a prostredie, kde matka žije, má veľký vplyv na vyvíjajúce sa dieťa.

www.lifenews.com

Nový zákon o reprodukčnom zdraví

Filipíny vykročili po schválení novely zákona o reprodukčnom zdraví v národnom kongrese na cestu šírenia kultúry smrti a protirodinej politiky. Návrh bol oboma komorami kongresu prijatý v uplynulom týždni a čaká sa už len na podpis prezidenta Benigna Aquina, aby vstúpil definitívne do platnosti.

Pokusy zmeniť filipínsku legislatívu, zabezpečujúcu ochranu života od počatia a zakazujúcu potrat z akýchkoľvek dôvodov, sa objavili

STALO SA V ZAHRANIČÍ

aj v minulosti, no vďaka veľkému úsiliu pro-life organizácií a cirkevných predstaviteľov sa ich podarilo vždy zablokovať.

Proti súčasnému návrhu razantne vystúpili filipínski biskupi, ktorí upozorňujú aj na porušovanie ústavy krajiny, nakoľko služby reprodukčného zdravia budú musieť byť poskytované bez ohľadu na výhradu vo svedomí zdravotníkov a ich odmietnutie bude môcť byť trestané pokutou, či dokonca väzením. Antikonцепcia a potratové prostriedky budú financované z peňazí daňových poplatníkov.

Do škôl sa má zaviesť sexuálna "výchova" a dokonca sa ustanovuje povinnosť pre páry navštíviť pred

uzatvorením manželstva poradňu pre plánovanie rodiny, kde im bude udelený certifikát, na základe ktorého sa budú môcť zosobašiť. Smutným faktom je, že proces so snahou zmeniť legislatívu sa uskutočnil pod tlakom inštitúcií OSN, pre ktoré je doterajšia filipínska právna úprava trňom v oku. Neraz musela krajina čeliť vyhrážaniu sa z ich strany, ak nelegalizuje potraty a nesprístupní antikoncepciu, čo odmietne liberálnu sexuálnu výchovu.

Mons. Shenan Bouquet, prezident najväčšej medzinárodnej pro-life organizácie Human Life International, označil schválenie novely za "čierny deň pre Filipíny i celý svet".

www.lifenews.com

KONZERVATÍVNE
 denné
 spravodajstvo
 Z DOMOVA
 a zo zahraničia

HLAVNÉ
 SPRÁVY

www.hlavnespravy.sk

na strane života

 Bratislava
za život

Vážim si život.

16.
marec

Hviezdoslavovo
námestie

bratislavazazivot.sk

Organizované v rámci kampane Deň počatého dieťaťa – 25. marec. Hlavný partner: Fórum života.

Občianske združenie Tóbi
katolícke farnosti mesta Banská Bystrica
pod záštitou Biskupského úradu v Banskej Bystrici

vás pri príležitosti Dňa počatého života (25. marec) pozývajú

v nedeľu 17. marca 2013
na Bystrický pochod za život

Program:

- 16:00 krížová cesta nenarodeného dieťaťa na Kalvárii
- 17:00 sprievod z Kalvárie cez Národnú ulicu na Námestie SNP
- 17:30 modlitby pri Mariánskom stĺpe
- 18:00 svätá omša v Katedrále sv. Františka Xaverského
(celebruje Mons. Marián Chovanec, banskobystrický diecézny biskup)

Pochod za život - KOŠICE

25. marec –
Deň počatého dieťaťa
o 19.00 hodine

začína pochod sv. omšou,
pokračuje krížovou cestou na kalváriu,
súčastou je prijatie do spoločenstva duchovnej adopcie